

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 1TdoV/13/2015                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 9512100044                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 02.02.2016                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Libor Duľa               |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2016:9512100044.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Libora Duľu a sudcov JUDr. Daniela Hudáka, JUDr. Petra Krajčoviča, JUDr. Štefana Micháliku a JUDr. Aleny Šiškovej na neverejnom zasadnutí 2. februára 2016 v Bratislave, v trestnej veci obvineného A. F. a spol., pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. a iné, vedenej na Špecializovanom trestnom súde, pracovisko Banská Bystrica, pod sp. zn. BB-3T/12/2012, prerokoval dovolanie, ktoré podal obvinený A. F. prostredníctvom obhajcu JUDr. Júliusa Šefčíka, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. januára 2013, sp. zn. 1 To/ 7/2012, a takto

### rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného A. F. sa odmieta .

### Odôvodnenie

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len špecializovaný trestný súd) z 29. júna 2012, sp. zn. BB-3T/12/2012, bol obvinený A. F. uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy formou účastníctva ako organizátor podľa § 21 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., § 144 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák., s poukazom na § 138 písm. i/ Tr. zák. a s poukazom na § 140 písm. a/ Tr. zák. (bod 1 rozsudku) na tom skutkovom základe, že v priebehu mesiacov máj až do 20. júna 2010 sa obvinení G. D., B. E., A. F., A. G. a minimálne jedna ďalšia nestotožnená osoba vystupujúca pod menom „I.“ spojili za účelom usmrtenia C. G. z F., kde za týmto účelom vytvorili organizovanú skupinu, vopred si naplánovali a rozdelili medzi sebou úlohy, spáchanie trestného činu koordinovali a skutok prebehol tak, že niekedy v mesiaci máj 2010 na presne nezistenom mieste na území F. alebo U. kraja si G. D. objednal za finančnú odmenu v presne nezistenej výške a z doposiaľ presne nezisteného dôvodu súvisiaceho s osobnými vzťahmi u B. E. a A. F. vraždu C. G. nar. XX.X.XXXX z F., pričom na základe takto objednanej vraždy C. G. jej vykonanie následne ďalej organizovali a riadili B. E. a A. F. za účasti G. D. a to tak, že zabezpečili ďalších ľudí a to D. N., nar. XX.X.XXXX, A. G. a doposiaľ presne nestotožnenú osobu pod menom I., konajúcich na ich pokyny, pričom D. N. prostredníctvom G. D., nar. XX.XX.XXXX a ďalších neznámych osôb zabezpečil osobné motorové vozidlo zn. Škoda Octavia 2, svetlej farby, ktoré v konečnom dôsledku po úpravách malo karosériu typu Sedan, evidenčné číslo D. XXXK. a VIN číslo motora F. a taktiež osobne riadil obhliadky vytipovaných miest vykonania vraždy v F. a únikové trasy, ktoré mu predtým ukázal G.

D., na čom sa zúčastnili I. a A. G. a všeobecne inštruoval I. ako objednaného strelca a A. G. ako objednaného vodiča o miestach pohybu C. G., A. G. zabezpečil zbraň a to útočnú pušku Sa vz. 58 so sklopnou pažbou, a následne dňa 20.07.2010 v ranných hodinách A. G. a I. boli motorovým vozidlom používaným ako taxi riadeným A. L., nar. XX.XX.XXXX, na pokyn a pod dohľadom B. E. odvezení po ceste z F. cez T. do F., kde vystúpili v čase medzi 07.00 až 08.00 hod. v blízkosti nadjazdu v meste, prestúpili do vyššie popísaného motorového vozidla zn. Octavia, ktoré bolo prichystané a odparkované pod týmto nadjazdom a potom v čase okolo 08.40 hod na tomto motorovom vozidle na G. ulici v F. počas jazdy pri predbiehaní osobného motorového vozidla zn. Mercedes Benz S 500, ev. č. F. z jeho ľavej strany spolujazdec vodiča A. G., osoba vystupujúca pod menom I., vystrelil viacero rán z útočnej pušky Sa vz. 58 so sklopnou pažbou, ktoré smerovali na predbiehané vozidlo a najmenej dvoma ranami zasiahli jeho vodiča C. G., čím mu spôsobili strelné poranenia v oblasti hlavy s masívnym krvácaním do mozgu a devastáčné poranenie druhého prsta ľavej ruky, na následky ktorých dňa 20.07.2010 v čase o 11.00 hod v NsP Topoľčany zomrel, bezprostredne po skutku sa A. G. s I. odviezli na použitom motorovom vozidle z Topoľčian do rekreačnej oblasti N., kde toto vozidlo odstavili a odtiaľ boli odvezení do T. s tým istým vozidlom taxislužby, ktoré ich v ranných hodinách priviezlo do F., pričom B. E. bol už za trestný čin vraždy odsúdený rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 26.7.1997, sp. zn. 1T 86/1996, a tento rozsudok sa stal právoplatným na základe uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 14.8.1997 sp. zn. 3To 43/1997.

Špecializovaný trestný súd obvineného A. F. za to odsúdil podľa § 144 ods. 2, § 34 ods. 5 písm. b/, § 38 ods. 2, ods. 8 posledná veta, § 36 písm. j/, § 37 písm. f/, Tr. zák. na trest odňatia slobody v trvaní 25 (dvadsaťpäť) rokov a podľa § 48 ods. 3 Tr. zák. ho pre výkon trestu zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Tr. zák. mu uložil aj ochranný dohľad v trvaní 3 (tri) roky.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. uložil obvineným G. D., B. E., A. F. a A. G. povinnosť spoločne a nerozdielne uhradiť škodu vo výške 31.245,86 Eur poškodenej K. - E. D., a.s. a 375,59 Eur poškodenej Z. poisťovňa, a.s. a podľa § 288 ods. 1 Tr. por. odkázal poškodených E. D. a V., s.r.o. s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Rozsudok špecializovaného trestného súdu nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 30. januára 2013, kedy Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 1 To 7/2012 odvolania prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a obvinených G. D., B. E., A. F. a A. G. podľa § 319 Tr. por. zamietol ako nedôvodné.

Uznesenie odvolacieho súdu bolo doručené obvinenému A. F. 12. apríla 2013 a jeho obhajcovi JUDr. Júliusovi Šefčíkovi 18. apríla 2013.

Špecializovaný trestný súd predložil 16. septembra 2015 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie, ktoré podal obvinený A. F. (ďalej len obvinený) prostredníctvom obhajcu JUDr. Júliusa Šefčíka na súde prvého stupňa 16. júla 2015.

Dovolanie obvineného smeruje proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. januára 2013, sp. zn. 1 To 7/2012, v spojení s rozsudkom špecializovaného trestného súdu z 29. júna 2012, sp. zn. BB-3T/12/2012 a obvinený v ňom formálne uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ a písm. i/ Tr. por.

Porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom (§ 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.) videl obvinený v tom, že špecializovaný trestný súd vykonal na hlavnom pojednávaní oddelené výsluchy všetkých obvinených, v dôsledku čoho mu malo byť upreté právo osobne klásť otázky spoluobvineným, ktorí boli vypočutí pred ním (konkrétne obvineným D. a E.). Predseda senátu ho s obsahom ich výpovedí síce oboznámil, ale obvinený namietal, že nemal možnosť ku svojej výpovedi osobne dopočúť spoluobvinených. V tejto súvislosti zdôraznil, že jeho právo klásť otázky je nezastupiteľné a nemožno ho zamieňať s právom jeho obhajcu, ktoré ostalo zachované. Podľa obvineného preto, lebo jeho obhajca nedisponoval takými znalosťami osôb a vecí, ako on. Navyše predseda senátu jeho výpoveď u spoluobvinených neoveroval, ako to robil pri iných výpovediach, jednoducho jeho výpoveď nevzal do úvahy. Pravdivosť jeho výpovede tak nebola preverená. Obvinený v dovolaní ďalej namietal, že súd nevykonal výsluch utajeného svedka číslo 2, hoci on to opakovane navrhoval. Z toho obvinený vyvodil záver, že výpoveď utajeného svedka číslo 2 nezapadala do predstáv obžaloby a zrejme by ešte viac spochybnila dôkaznú situáciu proti jeho osobe. Do tretice obvinený vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu namietal, že súd nevykonal jeho výsluch na „detektore lži“ napriek tomu, že o to opakovane

žiadal.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. obvinený namietal nezákonnosť výpovede svedka D. N., ktorý bol pôvodne s ostatnými obvinenými zo spáchania tohto trestného činu spoločne obvinený, no neskôr bol vylúčený na samostatné konanie. Podľa obvineného sa tak stalo bez zákonného dôvodu, vzhľadom na prax orgánov činných v trestnom konaní takýmto spôsobom získavať dôkazy, zvyšovať kredibilitu týchto osôb, keď ich následne vypočúvajú v konaní, z ktorého boli vylúčené, v postavení svedkov. Zdôraznil, že D. N. bol zo skutku obvinený a voči nemu nebolo trestné konanie zastavené z dôvodu, že by sa na skutku nezúčastnil vôbec alebo že by o tom, že sa na ňom zúčastňuje, nevedel a ani nebol z týchto dôvodov súdom oslobodený. V konaní mal byť vypočúvaný naďalej v postavení obvineného a byť poučený ako obvinený, nie ako svedok. Súd by logicky zohľadňoval všetky nejasnosti v jeho výpovedi a zameral by sa skôr na odchýlky a rozpory medzi jednotlivými výpoveďami a nie na spoločné prvky, rovnako by zohľadnil aj tendenčnosť výpovede. Obvinený v tejto súvislosti poukázal na to, že D. N. mal počas prvej fázy trestného konania prístup do spisu a teda aj k výpoveďiam A. L. a G. D. a aj po vylúčení z konania mal prístup do spisu k pôvodným dokumentom, keďže bol naďalej obvinený z toho istého skutku. Na každú výpoveď prišiel s poznámkami - na polícii bol vypočúvaný dvakrát, na súde raz, ale v spise sú založené len jedny poznámky, a to z v poradí druhej výpovede, teda mal možnosť pripravovať sa podľa pôvodných poznámok na každú ďalšiu výpoveď. Poukázal na to, že aj súd na hlavnom pojednávaní prijíma opatrenie, aby svedkovia nevedeli o prejednávanej veci ďalšie informácie (svedok pred svojím výsluchom nemôže byť v pojednávacej miestnosti počas výsluchu iných svedkov). Tu príde svedok po celý čas informovaný orgánmi činnými v trestnom konaní o priebehu vyšetrovania a súd ani na okamih nezapochybuje o jeho dôveryhodnosti. Pre posúdenie dôveryhodnosti výpovede D. N. navrhol dovolaciemu súdu, aby si zabezpečil zoznam všetkých osôb vrátane príslušníkov Policajného zboru, ktorí ho vo väzbe navštívili, ako aj konkrétny čas vykonania jednotlivých návštev a zohľadniť časové súvislosti medzi náhlým rozhodnutím objašňovať skutok a jednotlivými návštevami. Taktiež navrhol, aby si dovolací súd zabezpečil údaje o aktuálnom statuse D. N., teda ako orgány činné v trestnom konaní postupovali po právoplatnom odsúdení obvineného (dovolateľa) vo vzťahu k jeho podmienčnému zastaveniu trestného stíhania, či bolo zapokračované, aký trest mu bol uložený a navrhol posúdiť adekvátnosť uloženého trestu vo vzťahu k preukázanému konaniu D. N..

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. obvinený argumentoval tým, že celý výrok o vine opreli súdy iba o výpovede troch svedkov - A. L., G. D. a D. N., ktoré vraj do seba ucelene zapadli. Podľa obvineného tomu bolo naopak, ich výpovede nezapadli, súdy zistený skutkový stav logicky nevyhodnotili, nezohľadnili všetky zistené okolnosti a rozhodnutie opreli len o výpovede svedkov, nie o vecné dôkazy. V ďalšej časti námietok obvinený hodnotil jednotlivé vo veci vykonané dôkazy so záverom, že žiaden z nich nesvedčí proti jeho osobe. Osobitnú pozornosť pritom venoval výpovedi svedka D. N., ktorú podrobne rozobral. Tiež namietal výsledky rekognície „nejakého I.“, ktorého zhodne svedkovia obžaloby opoznali, no nechápal, prečo k rekognícii nepribrali jediného nezaujatého svedka D. V., ktorý „osobu I.“ ubytovával. K „osobe I.“ namietal, že neboli vypočuté jeho matka a družka, ktoré by vedeli uviesť najviac podrobností k tejto osobe. Zároveň uviedol, že menované sa od začiatku zúčastňovali hlavného pojednávania, preto boli ich ďalšie vypočutie v pozícii svedkov (na škodu obvineného) vylúčené, čo dával za vinu súdu.

Obvinený ďalej namietal, že nebol prezentovaný žiaden priamy dôkaz, že sa jednalo o organizovanie vraždy. Svedkovia N. a D. síce označujú organizátorov skutku, napriek tomu ale ani nepotvrdili, že to bola organizovaná vražda. Skôr spomínali vystrašenie, či ublíženie na zdraví. Pri trestnom čine vraždy si naplnenie subjektívnej stránky vyžaduje úmysel iného usmrtiť, pričom nie je vylúčené, že strelec vysvetlí okolnosti usmrtenia diametrálne inak, teda nie je vylúčené, že nemal poškodeného usmrtiť. Či možno jednoznačne hovoriť o úmysle, alebo či nie je možné vylúčiť nešťastnú náhodu, by mohla potvrdiť rekonštrukcia, prípadne vyšetrovacie pokusy, ktoré neboli vykonané.

V rámci konečného návrhu obvinený navrhol, aby „Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že právoplatným rozsudkom špecializovaného trestného súdu, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bol porušený zákon v jeho neprospech v ust. § 371 ods. 1 písm. c/, g/ a i/ Tr. por. a aby podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil napadnuté rozhodnutie a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal špecializovanému trestnému súdu, aby vec znovu prejednal a rozhodol.“

V zmysle § 376 Tr. por. sa k dovolaniu obvineného vyjadril len prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry

Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a to tak, že rozhodnutia súdov prvého i druhého stupňa označil za zákonné a dôvodné. Rovnako za zákonné považoval aj dokazovanie, ktoré bolo vykonané v predmetnom konaní. Uviedol, že k viacerým námietkam sa Najvyšší súd Slovenskej republiky už vyjadril v uzneseniach sp. zn. 2 Tdo V 1/2014 z 19. marca 2015 (obv. E. a G.) a sp. zn. 2 Tdo V 10/2014 z 22. júla 2015 (obv. D.), ktorými postupne odmietol podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolania spoluobvinených B. E., A. G. a G. D.. Osvojujúc si argumenty obsiahnuté v predmetných uzneseniach potom prokurátor v rámci konečného návrhu navrhol dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej už len dovolací súd) zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.) a tiež, že obvinený využil právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 Tr. por.). Dovolanie obvineného podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.) taktiež spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.).

Zároveň ale dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí (§ 382 písm. c/ Tr. por.), lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Dovolací súd pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Pri posudzovaní dovolacích námietok treba mať na zreteli taktiež ust. § 371 ods. 4 veta prvá Tr. por., podľa ktorého dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Ak chybám, vytýkaným v podanom dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Tr. por. nezodpovedá dovolaťelom označený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c/ Tr. por. alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Tr. por., a to bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolaťelom v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por. (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. augusta 2011, sp. zn. 2 Tdo 30/2011, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Podľa tohto dôvodu možno dovolanie podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu. Porušenie práva na obhajobu je závažnou, resp. podstatnou chybou konania. Tento dovolací dôvod je však koncipovaný oveľa užšie, nie je ním akékoľvek (resp. každé) porušenie práva na obhajobu, ale len porušenie tohto práva „zásadným spôsobom“.

Pri posudzovaní, či v tom - ktorom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, sú dôležité konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach.

Primárne pritom dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. sleduje porušenie ustanovení Trestného poriadku o povinnej obhajobe podľa § 37 Tr. por., čo v posudzovanom prípade namietané (ani zistené) nebolo. Nezistilo sa ani vykonávanie procesných úkonov smerujúcich k rozhodnutiu vo veci bez prítomnosti obhajcu, naopak obvinený využíval v celom rozsahu možnosť aktívnej obhajoby či už sám, alebo prostredníctvom svojho obhajcu. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že obvinený mal možnosť od začiatku konania vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kládli za vinu, k dôkazom o nich, robiť návrhy, podávať žiadosti a opravné prostriedky, zúčastňovať sa na procesných

úkonoch osobne i prostredníctvom obhajcu, vypočúvať svedkov, ktorých sám alebo prostredníctvom obhajcu navrhol a klásť im otázky.

Obvinený konkrétne k tomuto dovolaciemu dôvodu namietal, že súd nevykonával výsluch utajeného svedka číslo 2 a nevykonával ani výsluch obvineného na „detektore lži“ napriek tomu, že to obvinený opakovane žiadal. Tiež namietal, že neboli vypočuté ako svedkyne jeho matka a družka, ktoré by vedeli uviesť najviac podrobností k osobe I.. Menované sa totižto od začiatku zúčastňovali hlavného pojednávania, preto ich ďalšie vypočutie v pozícii svedkýň (na škodu obvineného) by bolo vylúčené.

K daným námietkam dovolací súd (v súlade so svojou aktuálnou judikatúrou) uvádza, že nemožno úspešne podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. na podklade toho, že sa návrhu na vykonanie dokazovania nevyhovelo, pričom návrhy na doplnenie dokazovania boli generálne odmietnuté na hlavnom pojednávaní 27. júna 2012 (vo vzťahu k aktuálnemu návrhu obhajcu JUDr. Gavalca i vo vzťahu k ostatným dovtedajším návrhom).

Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri

plnení povinností podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. práva podľa § 2 ods. 11 Tr. por. Ak by záver súdu urobený v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle ust. § 371 ods. 1 písm. i) časť vety za bodkočiarkou Tr. por., ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (rozhodnutie 7, uverejnené Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č.1/2011).

Osobitne k námietke obvineného, že nemohol vypočúť svoje príbuzné (matku a družku) v pozícii svedkýň z dôvodu, že boli od samého začiatku účastné hlavného pojednávania, v dôsledku čoho malo postupom súdu dôjsť k porušeniu jeho práva na obhajobu, dovolací súd uvádza, že obvinenému nič nebránilo navrhnúť výsluch týchto osôb už na základe výzvy podľa ust. § 240 ods. 3 Tr. por. doručenej mu spolu s obžalobou, čo ale neurobil. Z pohľadu uplatnenej námietky je nemenej dôležité poznamenať, že predseda senátu zakaždým zisťoval, či sa v pojednávacej miestnosti nenachádzajú ako verejnosť osoby, ktoré boli predvolané ako svedkovia, prípadne tí, ktorých strany v konaní ako svedkov plánujú vypočúť. V hlavnom pojednávaní pokračoval vždy až po tom, ako skonštatoval, že sa takéto osoby v pojednávacej miestnosti nenachádzajú. Uvedená skutočnosť je precízne zachytená v každej zápisnici z hlavného pojednávania (v spise na č. l. 3380, zväzok XIV a i.). Nutné je dodať, že voči tomuto konštatovaniu predsedu senátu sa obvinený a ani jeho obhajca nikdy neohradili. Túto námietku by preto dovolací súd považoval za nedôvodnú aj v prípade, že by vo vzťahu k obhajobou navrhnutým dôkazom nebolo postupované podľa publikovaného (vyššie označeného) rozhodnutia. Obdobne to platí i pre námietku obvineného, že nebol vypočutý na „detektore lži“, lebo výsluch na polygrafe (tzv. detektore lži) v zmysle ustálenej súdnej praxe nie je možné v trestnom konaní použiť ako dôkaz (tu pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júla 2002, sp. zn. 6 Tz 13/02, publikované pod číslom 38 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR číslo 3, ročník 2003).

V kontexte vyššie uvedených úvah a prezentovaných záverov možno konštatovať, že namietaným postupom zo strany prvostupňového súdu nedošlo k porušeniu práva obvineného na obhajobu, toľkože nie k jeho porušeniu zásadným spôsobom, ako to predpokladá uplatnený dovolací dôvod.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por.

Tento dôvod možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom, musí byť zo spisu zrejmá. Porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku. Z uvedeného potom logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. len vtedy, ak mal, resp. má negatívny materiálny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukázu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. K porušeniu práva na spravodlivý proces by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie

obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého vykonanie sa spochybňuje.

Podstata námietok obvineného, ktoré vzťahol k tomuto dovolaciemu dôvodu a ktoré sú podrobne rozvedené vyššie v texte, tkvie v téze o nevierohodnosti výpovede svedka D. N., ktorí sa mal tiež podieľať na prejednávanej trestnej činnosti, avšak vo vzťahu k jeho osobe boli neskôr použité osobitné trestnoprocesné inštitúty. Jeho výpoveď má byť nepoužiteľná, lebo je výsledkom „obchodu“ medzi orgánmi činnými v trestnom konaní a páchatelom trestnej činnosti s cieľom usvedčiť iných páchatelov.

Osobitné trestnoprocesné inštitúty - tzv. odklony (napr. dočasné odloženie vznesenia obvinenia, prerušenie trestného stíhania, dohoda o vine a treste) umožňujú nepostihnúť alebo na základe súčasnej osobitnej úpravy Trestného zákona miernejšie postihnúť dotknutého páchatela, a to aj v súvislosti s jeho výpoveďou proti iným páchatelom. Podstatou takého legislatívneho riešenia je priorita záujmu spoločnosti na umožnení odhalenia a dokázania určitého druhu trestnej činnosti a jej najnebezpečnejších páchatelov.

K uvedenému je potrebné ďalej uviesť, že svedka je v popísanej procesnej situácii možné vypočúť, ide o postup upravený zákonom. Tento postup umožňuje v súvislosti s výpoveďou o trestnej činnosti iných osôb (resp. zároveň aj vlastnej trestnej činnosti) naozaj získať vyššie uvedenú výhodu. Ide však o legálny benefit, ktorý teda výpoveď svedka procesne nediskriminuje. Taká výpoveď je zákonným dôkazom, čo neznamena, že výpoveď je pravdivá, neznamena to však ani opak. Výpoveď dotknutého svedka podlieha voľnému hodnoteniu dôkazov v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por., rovnako, ako každý iný dôkaz. Zo zásady voľného hodnotenia dôkazov vyplýva, že nie je zákonom predpísané, akým spôsobom (akým dôkazom, resp. dôkazmi) musí byť určitá okolnosť dokázaná (pokiaľ ide o druh alebo počet potrebných dôkazov), rozhodujúca je konkrétna dokazná situácia. Žiadnym dôkazom teda nie je súd pri posudzovaní určitej skutkovej okolnosti viazaný, zároveň však žiaden zo zákonne súladných dôkazov nie je v tomto smere ako podklad pre rozhodnutie vylúčený. Na základe ktoréhokoľvek legálneho dôkazu môže byť uznaná vina v trestnom konaní (neplatí však, že na základe určitého dôkazu alebo dôkazov vina uznaná byť musí).

V zásade teda neplatí ani téza, že na základe výpovede svedka „kajúcnika“ nemôže byť uznaná vina, resp. môže byť uznaná len vtedy, ak je ohľadom určitej okolnosti táto výpoveď potvrdená inými výpoveďami alebo inými dôkazmi. Výpoveď takého svedka (pri jej voľnom hodnotení) môže byť (potenciálne) ovplyvnená snahou dosiahnuť vlastnú antirepresívnu výhodu. Na druhej strane, svedok v čase svojej výpovede (najmä keď je vypočutý už v prípravnom konaní) nevie, či a s akými dôkazmi bude táto výpoveď konfrontovaná. Jeho rozhodnutie „pomôcť si“ je teda realizovateľné práve v prípade, ak hovorí pravdu, a naopak, rizikové pre prípad, že sa svedkom uvádzané okolnosti ukážu ako fiktívne, čo by jeho osobnú pozíciu mohlo skomplikovať. Oba tieto faktory sa vo sfére hodnotenia dôkazov stretávajú a je potrebné sa s nimi vyrovnáť v konkrétnom prípade, vzhľadom na jeho okolnosti (viď rozsudok NS SR z 26. novembra 2014, sp. zn. 2 To 9/2014 - [www.nsud.sk](http://www.nsud.sk)).

Treba zdôrazniť, že z hľadiska tohto konkrétneho (ale ani iného) dovolacieho dôvodu nie je rozhodujúce to, ako súdy výpoveď svedka D. N. hodnotili, lebo hodnotiace úsudky súdu prvého resp. druhého stupňa ohľadom jednotlivých vo veci vykonaných dôkazov nie sú a nemôžu byť spôsobilým predmetom dovolacieho prieskumu na podklade dovolania obvineného, čo bude ďalej v texte tohto rozhodnutia podrobnejšie zdôvodnené (pri časti odôvodnenia k dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Naopak, podstatné pre záver o (ne)naplnení tohto dovolacieho dôvodu je iba to, či výsluch svedka D. N. (ne)bol na hlavnom pojednávaní vykonaný zákonným spôsobom. V tomto smere ale dovolací súd žiadne pochybenie nezistil, preto konštatuje, že výsluch svedka D. N. bol zákonný a z neho vyplývajúce závery boli súdmi bez ďalšieho použiteľné a hodnotiteľné. Podľa dovolacieho súdu navyše odsúdenie obvineného nebolo v posudzovanom prípade založené výlučne na tomto dôkaze.

Ku konkrétnej námietke obvineného, že v dôsledku uskutočnenia oddelených výsluchov spoluobvinených na hlavnom pojednávaní nemal možnosť klásť im (ostatným spoluobvineným) žiadne otázky:

Preskúmaním obsahu spisového materiálu bolo zistené, že obvinený túto okolnosť nenamietal ani na hlavnom pojednávaní (kde práve naopak uviedol, že si výpovede spoluobvinených prečítal a nemá ku nim žiadne pripomienky - viď zápisnicu z HP v spise na č. l. 3465, čo činí túto námietku aj vecne nedôvodnou) a ani neskôr v konaní pred odvolacím súdom. Táto okolnosť mu pritom bola známa de

facto ihneď po realizácii oddelených výsluchov. Po prvý krát ju ale obvinený uplatnil až v dovolaní, v dôsledku čoho nie je splnená podmienka v zmysle ust. § 371 ods. 4 Tr. por.

Ak Trestný poriadok ustanovuje pre uplatnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. a) až g) Tr. por. podmienku námietky dovolateľovi známej okolnosti, ktorá uplatnený dovolací dôvod zakladá, už v predchádzajúcom (najneskôr odvolacom) konaní (§ 371 ods. 4 Tr. por.), nie je možné bez takého postupu dotknutý dôvod dovolania úspešne použiť a dovolací súd v takom prípade dovolanie vždy odmietne ako zrejme nedôvodné podľa § 382 písm. c) Tr. por. (pozri bod II. stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijatého 8. decembra 2015 pod sp. zn. Tpj 74/2015 - [www.nsud.sk](http://www.nsud.sk)).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Ako ďalší v poradí obvinený v dovolaní uplatnil tento dovolací dôvod, podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo, že skutok nie je trestným činom.

Spomenutý dovolací dôvod naplňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie napr. nedostatočné posúdenie okolností vyvolávajúcich premlčanie trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Tr. zák.) a pod. i ukladania trestu podľa § 47 ods. 2 Tr. zák. Toto ustanovenie sa vzťahuje aj na nesprávne použitie iných právnych predpisov než Trestného zákona, napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, zákona o konkurze a reštrukturalizácii a pod., pokiaľ tieto majú priamy vzťah k právnej kvalifikácii skutku (riešenie predbežných otázok).

V rámci tohto dovolacieho dôvodu je potrebné zdôrazniť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejmé z dikcie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. časť veta za bodkočiarkou. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať (to neplatí len pre dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Tr. por.).

Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

V trestnom konaní platia zákonom ustanovené pravidlá pre zisťovanie skutkového stavu veci a pre hodnotenie dôkazov. Podľa nich je potrebné zisťovať skutkový stav veci v rozsahu, ktorý je nevyhnutný pre rozhodnutie. Trestný poriadok neustanovuje žiadne pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Platí zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadrená v § 2 ods. 12 Tr. por., podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Dovolací súd v rámci svojej rozhodovacej praxe ustálil (pozri rozhodnutie publikované pod poradovým číslom 7 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR číslo 1/2011), že ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal

opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

K námietkam, ktoré obvinený subsumoval pod tento dovolací dôvod (súdy skutok nesprávne právne kvalifikovali ako obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy keď nebolo dokázané, že by obvinený čokoľvek organizoval a tiež nebol v konaní dokázaný úmysel vraždiť, keď z dokazovania skôr vyplynulo, že cieľom bolo poškodeného C. G. vystrašiť, resp. ublížiť mu na zdraví... nie je vylúčené, že strelec vysvetlí okolnosti usmrtenia diametrálne inak, teda nie je vylúčené, že nemal úmysel poškodeného usmrtiť...či možno jednoznačne hovoriť o úmysle, alebo či nie je možné vylúčiť nešťastnú náhodu, by mohla potvrdiť rekonštrukcia, prípadne vyšetrovacie pokusy, ktoré neboli vykonané) dovolací súd uvádza, že nejde o námietky právneho charakteru, aj keď majú v nadväznosti na hodnotenie dôkazov súdom kvalifikačný dopad. V skutočnosti obvinený primárne brojí proti ustáleným skutkovým zisteniam s tým, že dovolaciemu súdu predostiera vlastnú verziu skutku, založenú na inom, pre neho priaznivom hodnotení dôkazov. Až následne (sekundárne), na podklade inej verzie skutku, sa domáha zmeny právnej kvalifikácie skutku resp. alternatívne oslobodenia spod obžaloby.

Takto koncipované námietky sú rýdzo skutkového charakteru, smerujúce jednak proti obsahu a rozsahu vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov, ale predovšetkým proti spôsobu, akým súdy oboch stupňov hodnotili dôkazy. Je to evidentne zrejmé nielen z vyššie citovanej časti námietok, ale aj z ich ďalšieho znenia, kde výslovne obvinený uviedol, že „výpovede svedkov A. L., G. D. a D. N., do seba nezapadajú, že súdy zistený skutkový stav logicky nevyhodnotili, nezohľadnili všetky zistené okolnosti a rozhodnutie opreli len o výpovede svedkov, nie o vecné dôkazy.“

S takýmito námietkami obvinený stojí zjavne mimo uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Inak povedané, obvinený len formálne odkazuje na dovolací dôvod § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., no v skutočnosti predostiera argumenty, ktoré svojim obsahom nenapĺňajú nielen tento, ale ani žiaden iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Pre úplnosť treba uviesť, že posudzovanom prípade súdy správne právne kvalifikovali skutok popísaný v skutkovej vete výroku o vine (bod 1) rozsudku vo vzťahu k obvinenému, keď tento napĺňa všetky zákonné znaky obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy spáchaného formou účastníctva ako organizátor podľa § 21 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., § 144 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák., s poukazom na § 138 písm. i/ Tr. zák. a s poukazom na § 140 písm. a/ Tr. zák. V tomto smere dovolací súd len odkazuje na odôvodnenie rozsudku prvostupňového súdu (str. 40 - 43), kde tento súd detailne rozobral právnu kvalifikáciu skutku, znak po znaku, osobitne aj vo vzťahu k obvinenému.

Na základe týchto úvah, vychádzajúc aj z ustálenej rozhodovacej praxe, dovolací súd dospel k jednoznačnému záveru, že v posudzovanej trestnej veci dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. nie sú dané, uplatnené dovolacie námietky stoja mimo nich, preto dovolanie obvineného s použitím ust. § 382 písm. c/ Tr. por. uznesením na neverejnom zasadnutí odmietol.

## **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.